

Hr Alar Noorvee
Juhatuse liige
Osäühing Alkranel
alar@alkranel.ee

Teie: 31.01.2012

Meie: 23.02.2012 nr 6-8/11/30426-8

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiitmine

Austatud härra Noorvee

Olete esitanud Keskkonnaametile heakskiitmiseks Järva, Jõgeva ja Tartu maakonna-
planeeringute teemaplaneeringu „Põhimaantee nr 2 (E263) Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa
trassi asukoha täpsustamine km 92,0 – 183,0“ (edaspidi nimetatud *teemaplaneering*)
keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi nimetatud *KSH*) aruande.

I. FAKTILISED ASJAOLUD

Teemaplaneering ja selle KSH on algatatud Järva maavanema 27.04.2009 korraldusega
nr 275, Tartu maavanema 27.04.2009 korraldusega nr 304 ja Jõgeva maavanema 29.04.2009
korraldusega nr 219. Keskkonnaamet kiitis teemaplaneeringu KSH programmi heaks
07.05.2010 kirjaga nr 6-8/10567-5.

Osäühing Alkranel esitas 16.12.2011 teemaplaneeringu KSH aruande Keskkonnaametile
heakskiitmiseks, täiendavaid materjale ja infot teemaplaneeringu ning KSH aruande
avalikustamise korraldamise kohta omakorda 16.01.2012 ning 31.01.2012.

Keskkonnaamet on teemaplaneeringu KSH järelevalvaja keskkonnamõju hindamise ja
keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 38 lg 1 alusel, kuna
teemaplaneeringu elluviimine ei too eeldatavalt kaasa riigipiiriülest keskkonnamõju.

II. OTSUSE PÕHJENDUSED JA KAALUTLUSED

Keskkonnaamet peab KeHJS § 38 lg 2 p 2-5 ja § 42 lg 2-5 alusel KSH järelevalvajana
hindama KSH aruande sisu ja menetluse vastavust KeHJS sätetele ning kinnitama
seiremeetmed.

2.1. KSH menetluse vastavuse kontroll

KSH aruanne avalikustatakse ning KSH aruande avalikustamise tulemusi arvestatakse KeHJS §-s 37 sätestatud korras, arvestades KeHJS § 41 erisusi. Teemaplaneeringu koostamine ja KSH toimingud koos üheaegselt, sh ka avalikustamine.

Teemaplaneeringu eskiislahendused ja KSH eelaruanne avalikustati perioodil mai-juuni 2010. Sellest teavitati 20.05.2010 ajalehtede Postimees, Järva Teataja ja Vooremaa kaudu, samuti kirjalikult 14.05.2010. Materjalidega oli võimalik tutvuda Järva, Jõgeva ja Tartu Maavalitsustes, Paide, Koigi, Imavere, Põltsamaa, Puurmani, Laeva ja Tähtvere Vallavalitsustes, Põltsamaa Linnavalitsuses ning Maanteeametis, samuti portaalis <http://tartumnt.askh.ee/>. Avalikud arutelud toimusid 02.-04.06.2010 Puurmani ja Imavere Vallavalitsustes, Särgvere koolimajas, Laeva ja Põltsamaa kultuurimajades, Koigi mõisa peahoones ning Kure turismitalus. Kirjalikult esitasid ettepanekuid teemaplaneeringu eskiislahenduste ja KSH eelaruande kohta Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeerium, Terviseamet ja Keskkonnaamet. Avalikud arutelud on protokollitud, arutelul esitatud küsimustele vastati kohapeal. Teemaplaneeringu eskiislahenduste ja KSH eelaruande avalikustamise tulemused, samuti kohalike omavalitsuste korraldused (s.o seisukohad trassi variantidele jmt) on toodud KSH aruande lisades 8-9.

Teemaplaneering ja KSH aruanne avalikustati perioodil september-november 2011. Teemaplaneeringu ja KSH aruande avalikustamisest teavitati ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (22.07.2011 ja 16.08.2011), ajalehtedes Tartu Postimees, Järva Teataja, Vooremaa ja Vali Uudised (vastavalt 29.07.2011, 11.08.2011, 13.08.2011 ja 17.08.2011). Kirjalikult teavitamine:

- Järva maavanem võttis teemaplaneeringu vastu 07.07.2011 korraldusega nr 368, ühtlasi korralduses märkides teemaplaneeringu ja KSH aruande avaliku väljapaneku ning avaliku arutelu toimumise aja ning koha. Korralduse ära kiri saadeti Maanteeametile, Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile ning Paide, Koigi ja Imavere Vallavalitsustele. Järva Maavalitsus teavitas teemaplaneeringu ja KSH aruande avalikustamisest ka 26.07.2011 kirjaga nr 9-2/1318.
- Tartu Maavalitsus teavitas teemaplaneeringu ja KSH aruande avalikustamisest 20.07.2011 kirjaga nr 9-2/2400.
- Jõgeva Maavalitsus teavitas teemaplaneeringu ja KSH aruande avalikustamisest 02.08.2011 kirjaga.
- Algselt jäi osa KSH programmis nimetatud isikutest KSH aruande (ja teemaplaneeringu) avalikustamisest kirja teel teavitamata, KSH ekspert Alar Noorvee tegi seda 04.10.2011 e-kirja teel, andes täiendava võimaluse tutvuda teemaplaneeringu ja KSH aruandega.
- Kuna planeering puudutab Järva, Jõgeva ja Tartu maakondi ja kaudselt Eestit laiemalt, siis laiemat avalikkust KSH aruande avalikustamisest kirjalikult ei teavitatud, seda tehti ametliku väljaande Ametlikud Teadaanded ning ajalehtede Postimees, Järva Teataja, Vooremaa ja Vali Uudised kaudu.

---

¹ Portaali uus aadress on: <http://tartumnt.artes.ee/>

Teavitamisel on esinenud ka mitmeid vigu või erisusi võrreldes KeHJS'is sätestatuga:

- Kuivõrd teemaplaneeringu ja KSH aruande avalikustamine toimusid koos, teavitasid teemaplaneeringu ja KSH aruande avalikustamisest Järva, Jõgeva ja Tartu Maavalitsused (04.10.2011 ka KSH ekspert), mitte teemaplaneeringu koostaja.
- Kirjalikku teadet ei saadetud Tartu Linnavalitsusele, kuigi see oli nõutud KeHJS § 37 lg 1 ja § 41 ning heakskiidetud KSH programmi kohaselt. Osaihing Alkranel edastas 31.01.2012 Tartu Linnavalitsuse 30.01.2012 kirja, milles Tartu Linnavalitsus tõendab, et teemaplaneeringu kooskõlastamine hõlmas ka KSH aruandega tutvumist, mistõttu tal ei ole vastuväiteid.
- Teated ei sisaldanud KeHJS § 37 lg 2 p-des 2 ja 7 nimetatud teavet, kuid Keskkonnaamet on seisukohal, et see ei mõjuta KSH tulemusi, kuna teated andsid ülevaate teemaplaneeringu ja KSH aruandega tutvumise võimalusest, ettepanekute ning märkuste esitamise ajast ja viisist ning avaliku arutelu ajast ja kohast.
- Teemaplaneeringu koostajad on avanud portaali <http://tartumnt.artes.ee/>, mille kaudu on leitav kogu teave planeeringu ja selle KSH kohta, kuid teemaplaneeringu koostaja (s.o OÜ ARTES TERRAE ja Aktsiaseltsi EA RENG) veebilehel ei ole olnud KeHJS nõuetele vastavat KSH aruande avalikustamise teadet. Keskkonnaameti hinnangul see siiski ei mõjuta KSH tulemusi, kuna portaali kaudu toimus teemaplaneeringu ja KSH aruande avalik väljapanek (kõikides teadetes on portaalile viidatud), mistõttu KSH aruande avalikustamise teadetega tutvudes või portaali avades olid KSH materjalid leitavad.

Teemaplaneeringu ja KSH aruande avalik väljapanek kestis 28 päeva, st 01.-28.09.2011. Materjalidega oli võimalik tutvuda Jõgeva, Tartu ja Järva Maavalitsustes, Puurmani, Põltsamaa, Laeva, Tähtvere, Paide, Koigi ja Imavere Vallavalitsustes ning Põltsamaa Linnavalitsuses, samuti portaalis <http://tartumnt.artes.ee/>. Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi oli võimalik esitada sama ajaperioodi vältel. Kuivõrd algselt jäi osa KSH programmis nimetatud isikutest KSH aruande (ja teemaplaneeringu) avalikustamisest teavitamata, andis KSH ekspert oma 04.10.2011 e-kirjaga nendele täiendava võimaluse tutvuda materjalidega ning esitada ettepanekuid ja vastuväiteid kuni 25.10.2011, kuid hiljemalt 01.11.2011, st sama kaua kui septembris. Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi teemaplaneeringu ning KSH aruande kohta oli võimalik esitada Järva, Jõgeva ja Tartu Maavalitsustele; oktoobris toimunud täiendava avaliku väljapaneku käigus KSH eksperdile. KSH aruande lisas 12 on antud ülevaade KSH aruannet puudutavatest ettepanekutest ja küsimustest, nende kõigile on kirjalikult vastatud.

Teemaplaneeringu ja KSH aruande avalikud arutelud toimusid 01.11.2011 Paide Kultuurikeskuses, 02.11.2011 Põltsamaa Kultuurikeskuses ja 03.11.2011 Tartus Aleksandri 14 hoone saalis. Avalikud arutelud on protokollitud. Kuivõrd protokollid olid kohati vastuolulised ja väheinformatiivsed, küsis Keskkonnaamet 17.01.2012 KSH eksperdilt selgitust ning kinnitust, et täidetud oli KeHJS § 37 lg 1 ja § 41 nõutu. Osaihing Alkranel andis ülevaate avalikustamise korraldusest 31.01.2012, muuhulgas selgitades, et avalike arutelude käigus tutvustati nii teemaplaneeringu kui ka KSH protsessi ja sisu. KSH kontekstist lähtuvalt tutvustati hindamise protsessi ja alternatiivide valiku kriteeriume ning hindamise meetodikat, samuti valdkondi, milles mõjusid hinnati. Ülevaade anti ka igas maakonnas parimaks osutunud alternatiividest ning selle valiku põhjustest. Teemaplaneeringu ja KSH menetlus on toimunud paralleelselt tihedas koostöös, arutelul vastati ka küsimustele, sh KSH aruande osas.

Lähtudes eeltoodust ei esine KSH menetluses puudusi, mis võiksid mõjutada KSH tulemusi.

2.2. KSH aruande kvaliteedi kontroll

Keskkonnamõju hindas ning KSH aruande koostas Osühing Alkranel koostöös OÜ-ga ARTES TERRAE. KSH programmi kohaselt pidi KSH läbi viima Osühing Alkranel koostöös AS'iga K & H, kuid Tartu Maakohus kuulutas 18.07.2011 välja AS K & H pankroti². Sellele vaatamata ei ole eksperdirühma koosseis võrreldes KSH programmiga muutunud, eksperdirühma juht oli Alar Noorvee.

KSH aruande sisu määrab KeHJS § 40 ja KSH programm. KSH aruanne vastab 07.05.2010 kirjaga nr 6-8/10567-5 heakskiidetud KSH programmile ning sisaldab KeHJS § 40 lg-s 4 nimetatud teavet. Keskkonnaamet ei pea vajalikuks tuua võrdlustabelina välja, milline KSH aruande peatükk vastab millisele KSH programmi ja/või KeHJS § 40 lg 4 punktile. Samuti on KSH aruanne sisult piisav teemaplaneeringu kehtestamise üle otsustamiseks (planeeringu kooskõlastamise etapp on läbitud).

KSH aruanne ja lisad (eelkõige peatükk 4 ning lisad 5 ja 7) annavad teabe teemaplaneeringu elluviimisega kaasneva keskkonnamõju kohta, aruandes on pakutud negatiivse keskkonnamõju leevendusmeetmed ning tehtud on ettepanek sobivaima lahendusvariandi valikuks. Eraldi alternatiivina ei käsitletud null-alternatiivi, kuna seda ei peetud reaalseks alternatiiviks (KSH aruande lk 26). Töös on viidatud Tallinna Tehnikaülikooli 2010. a uuringule „Liiklusuuringud ja liikluse prognoos põhimaantee nr 2 (E263) Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee lõigu km 92,0 kuni 183,0 teetrassi asukohta täpsustava teemaplaneeringu koostamiseks“, mille kohaselt ei ole olemasoleva maantee jätkuval kasutamisel võimalik mahutada maanteele prognoositavat sõidukite hulka ja tagada nende turvalist liiklemist. Keskkonnaamet aktsepteerib seda põhjendust. Null-alternatiiv tähendab olemasoleva kaherealise maantee säilimist, KSH aruanne annab ülevaate olemasolevast olukorrast, mis planeeringu kehtestamata jätmisel eeldatavalt jätkuvad. Aruandes ei ole ka eraldi välja toodud, kas teemaplaneering võib põhjustada piiriülest keskkonnamõju või mitte, kuid arvestades kavandatava tegevuse olemust ja KSH aruande sisu, võib eeldada, et piiriülest olulist mõju ei kaasne.

Lähtudes eeltoodust vastab KSH aruanne KSH programmile ja KeHJS § 40 lg 4 nõuetele ning esitatud aruanne on teemaplaneeringu kehtestamise üle otsustamiseks piisav.

III. OTSUSTUS

KeHJS § 38 lg 1 ja 2, § 40-41 ning § 42 lg 2-5 alusel ning lähtudes eelnevast kiidab Keskkonnaamet Järva, Jõgeva ja Tartu maakonnaplaneeringute teemaplaneeringu „Põhimaantee nr 2 (E263) Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa trassi asukohta täpsustamine km 92,0 – 183,0“ keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heaks.

---

² <http://www.ametlikudteadaanded.ee/index.php?act=1&teade=2115502>

KeHJS § 43 p 1 ja planeerimisseaduse (edaspidi nimetatud *PlanS*) § 7 lg 6 kohaselt tuleb teemaplaneeringu juures arvestada KSH tulemusi. Sellest tulenevalt tuleb arvestada KSH aruande punktis 5.3.3, peatükis 6 ja punktis 9.2 nimetatud negatiivse mõju leevendusmeetmetega – eelkõige paksus tekstis tooduga. **Ühtlasi juhime tähelepanu järgnevale:**

- KSH aruande lk 105 (lõik F-G ehk Altnurga õgvendus) kohaselt maantee ja kogujatee rajamisega Altnurga õgvenduse variantide 1 ja 3 korral kaasneb oluline negatiivne mõju rohunepi pesitsus- ja mängupaiga säilimisele (lõigul 149,0-152,0 km). Seetõttu tuleb KSH aruande kohaselt maantee planeerimisel vältida kõnealuseid variante. Variandi 2 korral, mis kulgeb praegusest maantee asukohast ida pool ning kaugemal rohunepi pesitsuspaikadest, ei ole olulist negatiivset mõju rohunepile ette näha. Samas KSH aruande järgi eelistas Puurmani Vallavalitsus varianti 1. KSH ekspert on soovitanud mitte lähtuda Puurmani Vallavalitsuse otsusest rajada variant 1, vaid eelistada varianti 2. Siiski otsustati teemaplaneeringusse sisse jätta kaks alternatiivi (märkega, et hetkel alternatiivi 1 siiski ei saa ellu viia, kuid kuna ehitustegevuse aeg ei ole teada, siis otsustati teemaplaneeringus anda kaks alternatiivi; tee-ehitusprojekti koostamise ajal on võimalik läbi viia keskkonnamõju hindamine ja otsustada, kumb variant valitakse). Keskkonnaamet märgib, et KeHJS § 45 lg 2 kohaselt võib strateegilise planeerimisdokumendi kehtestada juhul, kui seda lubab Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ning strateegilise planeerimisdokumendi kehtestaja on veendunud, et kavandatav tegevus ei mõju kahjulikult selle Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkusele ega mõjuta negatiivselt selle ala kaitse eesmärki. **Rohunepi näol on tegemist Natura 2000 võrgustikku kuuluva Alam-Pedja linnuala kaitse-eesmärgiks oleva liigiga, mistõttu tuleb välistada negatiivne mõju nendele. Sellest tulenevalt ei ole antud hetkel võimalik alternatiivi 1 realiseerida. Kui teemaplaneeringusse jätta alternatiivse võimalusena variant 1, eeldab see, et projekti järgnevatel etappidel tuleb uuesti analüüsida võimalikke mõjusid rohunepile ning ei teki õigustatud ootust, et varianti 1 saab ellu viia.**
- KSH aruande lk 106 (lõik F-G ehk Altnurga-Kärevere) kohaselt tuleb Alam-Pedja linnualale³ jääva (olemasoleva maantee 163. km) suur-konnakotka püsielupaiga terviklikkuse säilimise aspektist lähtuvalt perspektiivne kogujatee kavandada püsielupaiga piiridest välja poole. Ka suur-konnakotkas kuulub Alam-Pedja linnuala kaitse-eesmärgiks olevate liikide hulka, mistõttu eelmises punktis nimetatuga tuleb arvestada ka antud juhul.

KeHJS § 42 lg 2 kohaselt kinnitab KSH järelevalvaja strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seire meetmed. Seiremeetmete kinnitamise eesmärk on teha varakult kindlaks strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnev oluline negatiivne keskkonnamõju ja rakendada seda mõju ennetavaid ja leevendavaid meetmeid. KSH aruande peatüki 7 kohaselt peavad KSH eksperdid vajalikuks enne projekteerimisfaasi teostada seiret, seda eelkõige loomade liikumise konfliktkohtade täpsustamiseks. Nimetatud on maanteelõigud, mis peaks olema seirega hõlmatud ja seire käigus analüüsitavad aspektid. Arvestades seire mahtu, on pidanud KSH ekspert oluliseks enne projekteerimist koostada täpne seirekava. Keskkonnaamet nõustub tehtud ettepanekuga ning peab kavandatava tegevuse edaspidistes etappides KSH aruandes soovitatud seire läbiviimist vajalikuks, et loomapääsud täidaksid oma eesmärki ning need saaksid ehitatud vajalikesse kohtadesse ja mahus.

---

³ KSH aruandes ekslikult märgitud loodusala

KeHJS § 44 kohaselt tuleb teemaplaneeringu kehtestamisest teavitada (14 päeva jooksul) KeHJS § 44 lg 1 nimetatud asutustele ning tagada KeHJS § 44 lg 2 nimetatud info kättesaadavus.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Andres Onemar
Peadirektor

Teadmiseks: Siseministeerium, info@siseministeerium.ee
Maanteeamet, info@mnt.ee
Järva Maavalitsus, jmv@jarvamv.ee
Jõgeva Maavalitsus, info@jogevamv.ee
Tartu Maavalitsus, mv@tartumaa.ee
OÜ ARTES TERRAE, artes@artes.ee
Aktsiaselts EA RENG, eareng@eareng.ee

Irma Pakkonen 627 2109
irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee